

Dhamaâ€™iinsa (Confusion)-Kutaa 1ffaa

Description

Rakkoon guddaan yeroo ammaa dargaggoota muudataa jiruu dhamaâ€™iinsa fi hurrii jirenyati. Rakkoo keessa isaani jiruu furuuf karaa adda addaatin itti qabsaaâ€™u yookiin immoo itti qabsaaâ€™u dhiisun abdii kutu. Jirenyi addunyaa tanaa qullaa homaa of keessaa hin qabne itti fakkaata. Yaanni maaliif uumame jedhu mataa isaani reeba. Bombiin midiyaa kallatti garagaraatin itti roobu garam akka deemu qaban fundure isaani itti dukkaneessa. Soba dhugaa, dhugaa soba fakkeessun sammuu isaani laamshessa jira. Haqa akka hin hubanne haguuggi itti taâ€™ee jira. Dargaggooni garamitti haa goru, maal haa qabadhu, eessa haa deemu, kuni dhugaadha moo soba jedhanii dhamaâ€™an lakkofsi isaani baayâ€™eedha. Jirenya keessatti wantoonni baayâ€™een nama dhamaasu dandaâ€™u. Rakkoon nama dhamaasa, hurrii namatti duucha.

In sha Allah harâ€™a dhamaâ€™iinsa rakkoo diinagde nu muudatu osoo hin taâ€™in, dhamaâ€™iinsa keessa keenya muudatu waliin mariâ€™an. â€œJirenya kee keessatti garmalee maaltu si dhamaasa?â€ jedhe osoo isin gaafadhe deebin keessan maal taâ€™inna laata? Hundii keessanu deebii garagaraa qabdu.

Garuu akka xinxallii fi ilaalcha kiyyaatti namoonni baayâ€™een rakkoo keessa kan ol baasani dubbachuu saalfataniin dhamaâ€™aa jiru. Rakkoon keessaa kuni maaliidha? Dargaggooni baayâ€™een waaâ€™ee amantii haqaa (Islaama) ilaalchise ni dhamaâ€™u. Namni amantii Islaama yoo sirnaan qabate jirenyi isaa kan toltu fi miidhagdu. Namni imaana qabu balaan yoo itti buâ€™ee ni obsa, toltuun isa yoo qunnamte Rabbii galata galcha. Balaa fi toltuun isaaf gaariidha. Namni amantii Islaama hin qabanne immoo balaa fi toltuun isaaf badiidha. Balaan yoo itti buâ€™ee obsa hin qabu dhiphinnaa fi dararaan of aijeessa. Toltuun yoo itti dhufte immoo Rabbitti kafaruun jirenya ofii balleessa. Amanti haqaa kan uumama namaa waliin adeemu kana akka qalbii namaa keessatti hidda hin qabanne wantoonni garagaraa nama dhamaasu. Isaan keessa mee muraasa haa ilaallu.

1.Qurâ€™aana irraa fagaachuâ€“ Qurâ€™aanni burqaa beekumsaati fi qajeelchati. Namni burqaa kana irraa garagalee gara madda biraatti yoo dabee wanti inni argatu dhamaâ€™iinsa fi hurriin itti buâ€™uudha. Namni Qurâ€™aana qoâ€™atuu fi hordofuu, â€œwanti hunduu isa funduratti ifa taâ€™a. Homaa isa hin dhamaasan; murtoo cimaa fudhachuuuf wanti tokkolle duubatti isa hin harkisu; daandii fi

kallattiin itti deemu harkaa hin badu. Kaayyoon isaa dhumaan maal akka taâ€™ee ni beeka. Karaan kaayyo kanatti isa geessu qajeela akka taâ€™ee ni beekaâ€¢

هَذَا بَيْانُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّقِينَ

â€œ[Qurâ€™aanni] kuni namootaf ibsa; warra Rabbiin sodaataniif immoo qajeelfamaa fi gorsaâ€¢
• Suura Ali-Imraan 3:138

Namni Qurâ€™aana dhiise fi irraa garagale immoo kana hundaa dhaba. Kallattii fi karaan inni hordofu qabu harkaa bada, ni dhamaâ€™a. Hundeen dhamaâ€™iinsi yeroo amma nu muudataa jiru sababa Qurâ€™aana irra garagalleefi. Hin qoâ€™annu, hin dhageefannu, hin barannu. Dhamaâ€™aan gariin itti lixeakkana jedha.â€¢ Namoota hundaaf Qurâ€™aana guutu qoâ€™achuu hin barbaachisu. Gareen hagaa yoo qoâ€™ate gahaadha.â€¢ Kuni jaahilumma (wallaalumma) akkamiti badii! Guyyatti yeroo meeqa Fesbuuki gorogora oola ergasi Qurâ€™aana qoâ€™achuu hin barbaachisu jedha! Dhamaâ€™iinsa jechuun kana. Wanti faaydi hin qabne waliin yeroo ofii gubanii qajeelcha fi rahmata Rabbii irraa garagaluudha.

Kanaafu dhamaâ€™iinsa, shakkii, hurri jirenyaa fi kkf ofirraa kaasuf gara Qurâ€™aana deebine guyyaa guyyaan qoâ€™achuu, barachuun furmaata taâ€™a. Ammas wanti tokko ni jira. Yommuu Qurâ€™aana qoâ€™annu, yookiin dhageefannu yookiin aalima irraa barannu sheyxanni shakkii fi of tuulu nutti darbuun nu dhamaasu dandaâ€™a. Aaya takka yookiin guutu Qurâ€™aana akka shakkitu si gochuu dandaâ€™a. yeroo kanatti kana yaadachu yookiin gochuu qabna.

1ffaa Aayatoonni (keyyatoonni) Qurâ€™aana wal ibsu. Aaya tokko irratti ifa kana hin taane aaya biraa irratti balâ€™innaan ifa taâ€™a. Fakkeenyaf, Suura Faatiha keessaa aaya 7ffaa irratti â€œKaraa warroota tola irratti oolte nu qajeelchi.â€¢ Aaya kana keessatti warrooni Rabbiin tola irratti oole eenyu faâ€™a akka taâ€™an hin beeknu. Kanaafu eessa arganna? Suura An-Nisa aaya 69 ffaa irraa warroota Rabbiin tola irratti oole arganna. Nabiyyoota, saadiqoota (warroota haqa dhugoomsan), shahiidota fi saalihoota. Kanaafu aayatoonni Qurâ€™aana waan wal ibsaniif shakkiin dhamaâ€™uu hin qabnu.

2ffaa Ibsa yookiin tafsiira Qurâ€™aana kan argannu karaan lammaaan Ergamaa Rabbii (SAW) irraayi. Hadiisonni Rasuula Qurâ€™aana ifa nu godhu. Hadisoota kanniin osoo hin ilaalin aayata Qurâ€™aana mataa keenyan ibsuu yoo yaalle ammallee hurrii shakkiiti fi dhamaâ€™insatti kufna. 3ffaan Ibsa Qurâ€™aana sahaabota irraa kan argannuudha. 4ffaa Ibsa Qurâ€™aana taabiâ€™oota fi aalimoota gurguddoo irraa kan argannuudha. Kanaafu yommuu sheyxanni waaâ€™ee Qurâ€™aana ilaachise shakkii nutti darbuu dhamaâ€™uu hin qabnu. â€˜Aâ€™uzubillahi mina sheyxanni rajiimâ€™ jechuu fi duâ€™aayi gochuun sheyxana ofirraa ariâ€™uu dandeeyaa. Garuu Qurâ€™aana srratti hubachuuf cubbuu irraa fagaachun garmalee barbaachisadha. Nuurri (ifni) Qurâ€™aanati fi dukkanni cubbuu bakka tokko jiraachu hin dandaâ€™an.

Dhamaâ€™iinsi lamaafaan sheyxanni nutti darbuu immoo of tuuludha. Yommuu Qurâ€™aana qoâ€™anne yookiin baranne hojji irra oolchu jalqabnu namoota kaannin tufachu eegalla. Akka keenyatti yoo hin yaadinii fi hin jiraatin addunyaa irraa akka badan barbaanna, akka namaatti isaan hin ilaallu. Qurâ€™aana erga baranne hanga dandeetti keenya namoota barsiisudha malee of tuulu hin qabnu. Nutti

carraa fi rahmata Rabbii arganne Qurâ€™aana baranne namoonni baayâ€™een carraa dhabanii Qurâ€™aana osoo hin baratin hafan. Itti gaafatamummaan keenya Qurâ€™aana akka hordofan dirqisiisu osoo hin taâ€™in ergaa itti geessudha. Fuudhatanii dhiisaniin mirga isaaniti. Kanaafu Qurâ€™aanni kan ittiin of tuullu osoo hin taâ€™in kan ittiin of gadi qabnu taâ€™uu qaba. Nama rahmataa fi balâ€™isee yaadu kan ittiin taanu taâ€™uu qaba malee namoota irratti gogaa taâ€™uu hin qabnu. Waaâ€™ee of tuulu barruu â€˜Qulqillinna Qalbii kutaa 3ffaaâ€™ jalaa argachuu dandeessu.

2.Miidiyyaâ€™ maddi dhamaâ€™iinsaa inni lammafaan immoo miidiyaadha. Diinni fi waraanni guddaan yeroo amma Islaama fi ilma namaa guutu irratti banamee miidiyadha. Sheyxana kana argate burraaqa. Ilma namaa jallisuf duraanu kakate amma karaan balâ€™ate isaa baname jira. Sababa miidiyaatin dargaggoon gara deemu wallaale. Sobni fi dhugaan garmalee walitti naqamuu irraa kan kaâ€™ee haqni awwaalamte.

Miidiyan yommuu oduu sobaa namatti afuufu namoonni amantii ofii akka shakkani fi irraa garagan taasisa. Namni dhugaa fi sobaa osoo addaan hin baasin miidiyya duuka buâ€™u hurri kana keessatti bade hafa. Oolola sobaa odeessun namoonni Islaama akka jibbanii fi irraa garagan taasisa. Jirenya keenya keessatti miidiyan haqa Islaama ilaachise gonkumaa kan nu shakkisiisu taâ€™uu hin qabu. Miidiyan wanta feete yoo odeessite ifa Islaama balleessu akka hin dandeenye beeku qabna. Sobni hanga fedhe baayâ€™atee fi humna kan qabu haa fakkaatuyyu malee hidda gadi dhaabbataa waan hin qabneef yeroo muraasan booda duguugame bida. Yeroon muraasni suni wagga dhibbaa yookiin sani ol taâ€™uu dandaâ€™a. Rabbiin yeroo kennaaf. Yoo gara haqaatti deebiâ€™u diidan ergasi duguuge balleessa. Mee ummata Nabiyanaa Nuh (AS) ilaala. Wagga 950 gara haqaatti isaan waame. Ni didan. Dhumni isaani maal taâ€™ee ree? Addunyaa irraa adabbii Rabbiit dugamanii badan.

Kanaafu sobaan hurgufamuu fi dhamaâ€™u hin qabnu. Babalâ€™inni sobaa fi wanta fokkuu nu dinqisiisu hin qabu.

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَيْرُ وَالْطَّيْبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَيْرِ
فَاتَّقُوا اللَّهَ يَتَأْوِي إِلَيْهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Jedhii: â€œosoo baayâ€™inni wantoota fokkataa si dinqisiisayyuu fokkataa fi gaariin wal hin qixxaatan.â€ Yaa warra sammuu qabdan akka milkoftaniif jecha Rabbiin sodaadha.â€ Suura Al-Maaâ€™ida 5:100

Oduu sobaa miidiyya irraa guurun Islaamni akkana akkana jechuu hin qabnu. Inni yeroo hundaa haqaa fi ifa. Sobni gonkumaa hin jijjiru. Tooftan yeroo ammaa miidiyaan fayyadamu nama Islaamatti waamu (daaâ€™i) maqaa shororkeessa (Terrorist) itti maxxansuun namoota fafee waaâ€™ee Islaama quba hin qabne namoota gaarii fakkeessun ummati dhiheessa. Yookiin immoo namoota fafee bombii harkaa kaâ€™aani akka namoota galaafatu godhan. Ergasii kunoo Islaamni amantii badiiti jechuun oolola ofi gadi naqu. Halkanii guyyaa Islaama balleessuf dhagaan isaan hin buqqisne hin jiru. Garuu taâ€™uuifi didde malee.

Kanaafu olola kanaan gonkumaa sobamuu fi dhamaâ€™uu hin qabnu.

3. Warraa dhihaa hordofuu fi akkeessu ammallee dhamaa iinsi fi rakkoon guddaan nu muudataa jiruu sababa warraa dhihaa hordofuu fi akkeessuti. Haala jirenya Ergamaa Rabbii dhiisne haala jirenya isaani hordofuuun of dhamaasa jirra. Ergamaan Rabbii (SAW) kana nu mirkaneessu. Abu Sa'Id Al-Kudri akkana jechuun Ergamaa Rabbii iraa gabaase:

**Dhugumatti karaa warroota isiniin duraa taakku taakkun, ciqilee ciqileen ni hordoftu osoo bolloo
lootu seenaniyyuu isaan ni hordoftu (waliin ni seentu). Ni jenne,™Yaa Ergamaa Rabbii,
Yahuudota fi kiristaanota (jechuu keeti)?™ Ergamaan Rabbis ni jedhan, ~Isaan yoo hin
taâ€™min) eenuy ree (Sahih Al-Bukhaari)**

Warroota kanniin hordofuun baditti of darba jirra. Sheyxaanni karaa badii ni bareechisa daandii tolaa immoo ni fokkisa. Haala kanaan baditti nama harkisa.

Inumaa tokko tokko yoo dhamaâ€™uu fi jaanjaâ€™uu, â€˜Islaama hordofuun duubatti haftummaa fi hiyyummaaf nama saaxila. Warra dhihaa hordofuun qaroominnaa fi guddinna.â€™ Jedha. Namni sammuu qabuu â€˜Qullaa deemun qaroominnaa, uffata uffachuun duubatti haftumaadha.â€™ Ni jedhaa sila? Guddinna teknoolojiitin hanga fedhan samii haa tuqan hamilee fi amalli isaani garuu horiin wal qixxaata. Warra dhihaa caalaa bakki sagaagalummaa fi wanti fokkuun itti babalâ€™ate ni jiraa? Kanaaaf akkamitti karaa isaani hordofuu filannaa? Teknolojiin isaan harâ€™a ittiin boonan boru ni bada. Fooqi fi guddinni isaan odeessanis boruu daaraa taâ€™a.

Teknolojii isaan irraa fudhanne itti fayyadamuu dandeenya garuu toofta fi mala jirenya gonkumaa isaan irraa dhaalu hin qabnu. Malaa fi toofta haala jirenya isaani dhaalun kan Ergamaa Rabbii dhiisun dukkanaa fi dhamaâ€™iinsa malee wanta biraatâ€™uu hin dandaâ€™u. Mee ilaali warri dhihaa hangam akka dhamaâ€™an. Dhiphinnii fi rakkoon xin-sammuu (psychology) isaan reebaa jira. Haqaan ala wanta biraat hordofuun dogongora, jallinnaa fi dhamaâ€™iinsa malee wanta biraatâ€™uu hin dandaâ€™u.

فَذَلِكُمْ أَنَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الْأَضَلُّ

تُصْرِفُونَ

â€œSun Allaah, Gooftaa keessan, kan Dhugaati. Dhugaa (haqa) booda jallinna malee maaltu jira? Akkamitti irraa garagalfamtu?â€ Suura Yuunus 10:32

Harâ€™aaf asirratti nu gaha. In sha Allah torbaan kutaa lammaffaa qabadheen hanga dhihaadhu assalaamu aleykum wa rahmatullahi wa barakaatuh.

Hubaciisa: Ad(beeksisni) armaan gaditti yoo mulâ€™atan ani kan asirratti maxxanse osoo hin taâ€™in WordPress tu qarshii argachuuf maxxanse. Asirraa kaasu yoo barbaadan [Adblock](#) kana fayyadamu dandeessu warroonni kompiyutara fayyadamtan. Warroonni telefoona fayyadamtan osoo ilaalin bira darbaa.

Date Created

March 19, 2016

Author

admin